

WYROK

W I M I E N I U

1. RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2. Dnia 10 sierpnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym - Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Ziółka

Protokolant: p.o. stażysty E. C.

przy udziale -

po rozpoznaniu w dniu 10 sierpnia 2015 roku

sprawy **K. J. (J.)** obwinionego z art. 87 § 1 k.w.

na skutek apelacji wniesionej przez obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Pile z dnia 21 kwietnia 2015 roku, sygnatura akt II W 130/15

1. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

2. zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa zwrot zryczałtowanych kosztów procesu za postępowanie odwoławcze w kwocie 50 (pięćdziesięciu) złotych i wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 40 (czterdziestu) złotych.

/-/ M. Z.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Pile uznał obwinionego K. J. za winnego popełnienia wykroczenia z art. 87 § 1 k.w., za co wymierzył mu karę 400 złotych grzywny oraz orzekł wobec obwinionego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 6 miesięcy (wyrok - k. 26 akt).

Wyrok powyższy w części dotyczącej środka karnego zaskarżył obrońca obwinionego zarzucając niesłuszne orzeczenie wobec K. J. środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, wnosząc jednocześnie o odstąpienie od orzeczenia wobec obwinionego tego rodzaju środka na podstawie art. 39 § 1 k.w.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy obwinionego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Odwoławczy podnosi, iż skarżący nie kwestionował poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych oraz zastosowanej do przypisanego obwinionemu czynu kwalifikacji prawnej.

Także Sąd Okręgowy nie dostrzegł podstaw do ingerencji w powyższym zakresie w zaskarżony wyrok i dlatego też rozważania swoje ograniczył tylko do zarzutu apelacji, to jest do zarzutu niesłusznego orzeczenia wobec obwinionego środka karnego postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Sąd II instancji po zapoznaniu się z aktami niniejszej sprawy, treścią wyroku, jego pisemnym uzasadnieniem oraz lekturą apelacji podnosi, iż nie podzielił stanowiska skarżącego co do tego, jakoby Sąd I instancji niesłusznie uczynił orzekając wobec obwinionego K. J. środek karny w postaci prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Przede wszystkim zauważyć należy, że ustawodawca w art. 87 § 3 k.w. nałożył na sąd rozstrzygający, uznający sprawstwo i winę obwinionego w zakresie naruszenia określonej w art. 87 § 1 k.w. normy prawnej, obowiązek orzeczenia środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów. Skoro zatem obwiniony K. J. został uznany za winnego popełnienia wykroczenia opisanego w art. 87 § 1 k.w., to oczywistym jest, że słuszność rozstrzygnięcia zawartego w punkcie II zaskarżonego wyroku, w kontekście powołanych wyżej regulacji prawnych, nie może budzić jakichkolwiek wątpliwości. Sąd II instancji oczywiście dostrzega, akcentowaną przez skarżącego, możliwość odstąpienia od orzeczenia wobec sprawcy takiego wykroczenia środka karnego w trybie art. 39 § 1 k.w. Niemniej w ocenie Sądu Odwoławczego, w realiach niniejszej sprawy, zastosowanie wspomnianej wyżej instytucji nie mogło mieć miejsca.

Zgodnie z art. 39 § 1 i § 2 k.w., w wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, można, biorąc pod uwagę charakter i okoliczności czynu lub właściwości i warunki osobiste sprawcy, między innymi, odstąpić od wymierzenia środka karnego.

Podstawowym zatem warunkiem zastosowania tej instytucji jest zaistnienie tzw. wypadku zasługującego na szczególne uwzględnienie. Ocena, czy sytuacja taka zaistniała należy do sądu, a ustawa zakłada tu dwa alternatywne kryteria - przedmiotowe i podmiotowe - pozwalające na ustalenie, czy wypadek taki zachodzi. Pierwsze kryterium to „charakter i okoliczności czynu”, a więc elementy związane z samym czynem, choć nie tylko te, które wchodzą w zakres jego znamion (jak rodzaj naruszonego dobra, rozmiar szkody czy sposób działania sprawcy), a więc i np. przypadkowość zachowania, waga naruszonych reguł ostrożności, czy reagowanie na krzywdzące zachowanie innej osoby itd. Drugie kryterium stanowią „właściwości i warunki osobiste” sprawcy, a więc okoliczności związane z jego osobowością, poziomem intelektualnym, warunkami bytowymi, socjalnymi itd. Za odstąpieniem od wymierzenia środka karnego mogą więc przemawiać np. okoliczności łagodzące z art. 33 § 3, czy przekroczenie granic obrony koniecznej lub stanu wyższej konieczności. Nie jest tu niezbędne, aby obie wskazane przesłanki zaistniały łącznie, choć nie jest to wykluczone, wystarczy jednak zaistnienie jednej z nich. Rzecz tylko w tym, aby dawały one podstawy do pozytywnej prognozy i uznania, że in concreto wymierzenie kary przewidzianej w sankcji naruszonego przepisu, nawet w jej dolnych granicach, było niesłuszne (co sugeruje nadzwyczajne jej złagodzenie) lub że w ogóle orzeczenie jej lub środka karnego nie jest celowe (wskazanie na potrzebę odstąpienia od orzeczenia sankcji), a sprawca i tak będzie przestrzegał porządku prawnego.

Zgodnie zatem z treścią normatywną art. 39 § 1 k.w., podstawą wniosku, że chodzi o wypadek zasługujący na szczególne uwzględnienie, mogą być - ujęte alternatywnie - charakter i okoliczności czynu albo właściwości i warunki osobiste sprawcy. Należy je przy tym rozważyć w świetle wszystkich okoliczności konkretnego indywidualnego zdarzenia. Nie ma podstaw ku temu, aby a priori założyć, iż instytucja przewidziana w art. 39 k.w. nastawiona jest na wykroczenia popełnione z winy nieumyślnej lub iż zastosowanie przewidzianych w tym przepisie dobrodziejstw uwarunkowane jest skruchą sprawcy z powodu popełnionego czynu – tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 grudnia 1992 roku, wydanym w sprawie sygnaturze akt III KRN 187/92.

Odnosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd II instancji wskazuje, że w realiach niniejszej sprawy nie wystąpił wypadek zasługujący na szczególne uwzględnienie.

Przede wszystkim rozważając zarzut i jednocześnie wniosek skarżącego nie można w żadnym zakresie stracić z pola widzenia okoliczności niniejszej sprawy. Celem przypomnienia wskazać należy, iż przed zatrzymaniem obwinionego do kontroli drogowej, w trakcie której został on poddany badaniu na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu, K. J. brał udział w imprezie towarzyskiej (k. 23 akt). Nie można także pominąć, że, a co podał sam obwiniony w dniu 21 kwietnia 2015 roku, K. J., był tą osobą, której zadaniem było rozwiezienie uczestników imprezy do ich miejsc zamieszkania (k. 23 akt). Ma to znaczenie jako, że wskazuje, iż obwiniony miał świadomość tego, że w niedalekiej

przyszłości będzie prowadził pojazd mechaniczny. Tym bardziej zatem obwiniony powinien być wyczulony na kwestię tego, czy w jego organizmie nadal znajduje się alkohol, nawet w ilości wskazującej na stan jego spożycia w rozumieniu ustawy dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości oraz przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Jeżeli zatem, a co wynika wprost z oświadczenia K. J. złożonego do protokołu z przebiegu badania stanu jego trzeźwości w dniu 23 stycznia 2015 roku, obwiniony spożył napój typu drink w ilości 1 litra (k. 6 verte akt), a następnie zdecydował się na kierowanie pojazdem mechanicznym, to ta okoliczność zachowania obwinionego, stanowi element przemawiający przeciwko zastosowaniu wobec niego opisanej w art. 39 § 1 k.w. instytucji.

Przekonanie Sądu II instancji w powyższym zakresie jest tym bardziej uzasadnione, jeżeli zostanie wzięty pod uwagę fakt, że obwiniony jest dojrzałym, w pełni sprawnym intelektualnie mężczyzną, który przed podjęciem decyzji o kierowaniu samochodem w dniu 23 stycznia 2015 roku powinien powziąć refleksję, co do możliwości tego czynienia z uwagi na spożyty wcześniej alkohol.

Analizując zasadność zaskarżonej decyzji pod kątem sformułowanego przez skarżącego zarzutu, Sąd II instancji doszedł również do wniosku, że stanowisko obrońcy obwinionego uznać należy za chybione także w kontekście rodzaju przypisanego obwinionemu wykroczenia. Przypomnieć przecież należy, iż K. J., przypisanym mu zachowaniem, wystąpił przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. Rodzaj przypisanego obwinionemu czynu nie jest zatem tego rodzaju, który uprawniałby do potraktowania jego czynu za niszowy jako, że zachowanie jednego uczestnika ruchu drogowego ma znaczenie dla bezpieczeństwa innych. Stąd też niezwykle ważnym elementem jest to, aby wyeliminować z tej to przestrzeni wszystkie te osoby, które swoim zachowaniem dały wyraz temu, że lekceważą elementarne zasady prawa ruchu drogowego.

Okolicznością, która przemawiałaby za zastosowaniem wobec obwinionego instytucji odstąpienia od orzeczenia środka karnego nie jest i nie może być, akcentowany przez apelującego fakt kierowania przez K. J. samochodem w nocy i na trasie o niskim natężeniu ruchu jako, że ustawodawca nie uzależnił kwestii poniesienia odpowiedzialności karnej za naruszenie normy prawnej, określonej w art. 87 § 1 k.w., od tego rodzaju czynników.

Sąd II instancji podnosi w tym miejscu, iż zdaje sobie sprawę, że orzeczony środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, w sposób znaczny utrudni obwinionemu prowadzenie działalności gospodarczej, której wykonywanie, związane jest z koniecznością dojazdu do klientów. Niemniej ten stan rzeczy jest li tylko konsekwencją zachowania samego obwinionego, który nie zweryfikował stanu zawartości alkoholu w swoim organizmie i to w sytuacji, gdy - po pierwsze wiedział, że wypił alkohol, a po wtóre, gdy wiedział, że będzie kierował samochodem i to jeszcze wielokrotnie w związku z koniecznością przetransportowania uczestników imprezy do miejsc ich zamieszkania.

Wskazane zatem powyżej okoliczności (przedmiotowe i podmiotowe), w realiach tej konkretnej sprawy nie dają podstaw do uwzględnienia zarzutu skarżącego, a tym samym na zastosowanie wobec obwinionego instytucji odstąpienia od orzeczenia środka karnego w postaci zakazu kierowania pojazdami mechanicznymi.

Z tego zatem powodu Sąd II instancji zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy, o czym orzekł, jak w punkcie 1 swego orzeczenia.

Orzekając natomiast o kosztach, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 634 k.p.k. w związku z art. 119 k.p.s.w., zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa zwrot zryczałtowanych kosztów procesu za postępowanie odwoławcze w kwocie 50 złotych, a na podstawie art. 1, art. 3 ustęp 1 i art. 21 punkt 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych, wymierzył obwinionemu opłatę za II instancję w kwocie 40 złotych (punkt 2 wyroku z dnia 10 sierpnia 2015 roku).

/M. Z./